

Εκτελέσεις στη Λιβύη

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Ιουνίου 2010 σχετικά με τις εκτελέσεις στη Λιβύη

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής και τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τις ετήσιες εκθέσεις που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα ανά τον κόσμο, ιδίως αυτό του 2008, καθώς και την ανάγκη για μια άμεση αναστολή των εκτελέσεων στις χώρες όπου εξακολουθεί να εφαρμόζεται η θανατική ποινή,
 - έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών 62/149 της 18ης Δεκεμβρίου 2007 και 63/168 της 18ης Δεκεμβρίου 2008, που ζητούσαν αναστολή της εφαρμογής της θανατικής ποινής (επί της έκθεσης της Τρίτης Επιτροπής (A/62/439/Add. 2)),
 - έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη θανατική ποινή, της 16ης Ιουνίου 1998, καθώς και την αναθεωρημένη και ενημερωμένη μορφή τους του 2008,
 - έχοντας υπόψη την τελική δήλωση που ενέκρινε το 4ο Παγκόσμιο Συνέδριο κατά της θανατικής ποινής που πραγματοποιήθηκε στη Γενεύη από τις 24 έως τις 26 Φεβρουαρίου 2010, το οποίο ζητεί την παγκόσμια κατάργηση της θανατικής ποινής,
 - έχοντας υπόψη τις διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,
 - έχοντας υπόψη την πολιτική μετανάστευσης και ασύλου της ΕΕ, καθώς και τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων,
 - έχοντας υπόψη τον άτυπο διάλογο, που διεξάγεται μεταξύ της ΕΕ και της Λιβύης με στόχο τη σύσφιγξη των σχέσεων, και την τρέχουσα συνεργασία ΕΕ-Λιβύης για τα μεταναστευτικά κύματα (δύο σχέδια που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του προγράμματος Aeneas και του μέσου μετανάστευσης και ασύλου) και το HIV-AIDS (σχέδιο δράσης για τη Βεγγάζη),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 122, παράγραφος 5, του Κανονισμού,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάργηση της θανατικής ποινής αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των θεμελιωδών αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι σθεναρά προσηλωμένο στην κατάργηση της θανατικής ποινής και καταβάλλει προσπάθειες για την επίτευξη παγκόσμιας αποδοχής της αρχής αυτής,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυβέρνηση της Λιβύης αντιστάθηκε στις κινήσεις κατάργησης της θανατικής ποινής· τον Δεκέμβριο του 2007 και του 2008 η Λιβύη ήταν στη μειονότητα των κρατών εκείνων που ψήφισαν κατά των, εγκριθέντων τελικώς, ψηφισμάτων της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ που ζητούσαν παγκόσμια αναστολή των

εκτελέσεων,

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λιβύη εξελέγη πρόσφατα στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, κάτι που συνεπάγεται αυξημένη ευθύνη στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Cerene , μια εφημερίδα στενά συνδεδεμένη με τον Saif al-Islam al Gaddafi, γιο του Λίβυου ηγέτη Muammar al-Gaddafi, ανέφερε ότι στις 30 Μαΐου, 18 άτομα, μεταξύ των οποίων υπήκοοι του Τσαντ, της Αιγύπτου και της Νιγηρίας, εκτελέστηκαν στην Τρίπολη και στη Βεγγάζη ύστερα από καταδίκη τους για φόνο εκ προμελέτης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στοιχεία ταυτότητάς τους δεν έχουν γίνει γνωστά από τις λιβυκές αρχές,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει ο κίνδυνος οι θανατικές αυτές καταδικές επιβάλλονται μετά από διαδικασίες που δεν συνάδουν με τα διεθνή πρότυπα περί δίκαιης δίκης,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Διεθνές Σύμφωνο Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων, του οποίου η Λιβύη αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος, και ιδίως το άρθρο 6.2, απαιτεί από τα συμβαλλόμενα κράτη που δεν έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή να την εφαρμόζουν «μόνο για τα πλέον σοβαρά εγκλήματα»,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα λιβυκά δικαστήρια εξακολουθούν να επιβάλλουν θανατικές ποινές, κυρίως για φόνο και αδικήματα που συνδέονται με ναρκωτικά, αν και η ποινή αυτή μπορεί επίσης να επιβληθεί και για ευρύ φάσμα άλλων αδικημάτων, συμπεριλαμβανομένης της ειρηνικής άσκησης του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και του συνέρχεσθαι,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχουν επίσημα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ανθρώπων που καταδικάζονται σε θάνατο και εκτελούνται σε ετήσια βάση στη Λιβύη· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με διάφορες πηγές, πάνω από 200 άτομα, μεταξύ των οποίων και ξένοι υπήκοοι, αναμένουν επί του παρόντος την εκτέλεσή τους στη Λιβύη,
- Θ. τονίζοντας ότι οι ξένοι υπήκοοι συχνά δεν έχουν πρόσβαση στους δικούς τους προξενικούς αντιπροσώπους ούτε διερμηνεία ή μεταφραστική βοήθεια κατά τη διάρκεια των νομικών διαδικασιών,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 19, παράγραφος 2, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαγορεύει κάθε απομάκρυνση, απέλωση ή εκτοπισμό σε κράτος όπου υπάρχει σοβαρός κίνδυνος το ενδιαφερόμενο άτομο να υποβληθεί στην ποινή του θανάτου, σε βασανιστήρια ή σε άλλη απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από τότε που ήρθαν οι διεθνείς κυρώσεις κατά της Λιβύης το 2003, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναπτύξει μια πολιτική σταδιακής προσέγγισης με τη Λιβύη και στα τέλη του 2007 άρχισε τη διαδικασία διαπραγμάτευσης μιας συμφωνίας-πλαισίου,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ διεξάγει άτυπο διάλογο και μια σειρά διαβουλεύσεων με τη Λιβύη, με στόχο την υπογραφή συμφωνίας-πλαισίου, μεταξύ άλλων για μεταναστευτικά ζητήματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις

σηματοδοτήθηκαν μέχρι σήμερα από τουλάχιστον επτά γύρους συνομιλιών μεταξύ των δύο πλευρών, οι οποίες δεν κατέληξαν σε καμία ουσιαστική πρόοδο ή σαφή δέσμευση από τη Λιβύη όσον αφορά το σεβασμό των διεθνών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα,

- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το κύριο εμπόδιο στις σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Λιβύης είναι η έλλειψη προόδου στο διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τη δημοκρατία, ιδιαίτερα δε η μη κύρωση της Σύμβασης της Γενεύης, καθώς και η επιθετική εξωτερική πολιτική του λιβυκού καθεστώτος, και κυρίως έναντι των ευρωπαϊκών κρατών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λιβύη δεν έχει εθνικό σύστημα ασύλου το οποίο να καλύπτει τον έλεγχο και την καταγραφή των προσφύγων, την παροχή σε αυτούς καθεστώτος ασύλου, τις επισκέψεις σε εγκαταστάσεις κράτησης και την παροχή ιατρικής και ανθρωπιστικής αρωγής, έργο το οποίο διεξάγει η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ,
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, 9.000 πρόσφυγες -κυρίως Παλαιστίνιοι, Ιρακινοί, Σουδανοί και Σομαλοί - έχουν καταγραφεί στη Λιβύη, εκ των οποίων οι 3.700 είναι αιτούντες άσυλο, κυρίως από την Ερυθραία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρόσφυγες κινδυνεύουν συνεχώς να απελαθούν στα κράτη καταγωγής και διέλευσης, χωρίς να τηρούνται τα κριτήρια της Σύμβασης της Γενεύης, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να διωχθούν και να θανατωθούν· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν αναφερθεί σε κέντρα κράτησης προσφύγων περιπτώσεις κακομεταχείρισης, βασανιστηρίων και δολοφονιών, καθώς και η εγκατάλειψη των προσφύγων στα εγκαταλειμμένα σύνορα μεταξύ της Λιβύης και άλλων αφρικανικών κρατών,
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 8 Ιουνίου 2010, οι λιβυκές αρχές διέταξαν το κλείσιμο του 26μελούς γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το οποίο βρίσκεται στην Τρίπολη από το 1991, διότι οι εκπρόσωποί του φέρονται να "διέπραξαν παράνομες δραστηριότητες",
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λιβύη, όπως οι χώρες που έχουν υπογράψει συμφωνία σύνδεσης, απέκτησε ένα «Εθνικό Ενδεικτικό Πρόγραμμα» 60 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2011-2013, για την παροχή περαιτέρω υγειονομικής βοήθειας και την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης,
1. επαναλαμβάνει την επί μακρόν αντίθεσή του στη θανατική ποινή σε κάθε περίπτωση και υπό οιοσδήποτε περιστάσεις· υπενθυμίζει τη σθεναρή δέσμευση της ΕΕ να εργαστεί για την κατάργηση της θανατικής ποινής παντού, και τονίζει για μία ακόμη φορά ότι η κατάργηση της θανατικής ποινής συμβάλλει στην αναβάθμιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και στην προοδευτική ανάπτυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
 2. καταδικάζει σθεναρά την εκτέλεση 18 ανθρώπων στις 30 Μαΐου 2010 και εκφράζει τα συλλυπητήριά του και την συμπαράστασή του στις οικογένειες των αποθανόντων·
 3. ζητεί από τη Λιβύη να αποκαλύψει το όνομα των 18 εκτελεσθέντων, συμπεριλαμβανομένων των ξένων υπηκόων·
 4. καλεί τις λιβυκές αρχές να διασφαλίσουν ότι όσοι κρατούνται για τα ανωτέρω γεγονότα θα έχουν ανθρώπινη μεταχείριση κατά την κράτησή τους και δίκαιες δίκες σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε δικηγόρο της επιλογής τους

και του σεβασμού της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας·

5. ζητεί από τις λιβυκές αρχές να επιτελέσουν πρόοδο προς την κατεύθυνση της αναστολής των εκτελέσεων·
6. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το κλείσιμο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στη Λιβύη·
7. ζητεί από τις λιβυκές αρχές να κυρώσουν χωρίς καθυστέρηση τη Σύμβαση της Γενεύης για τους Πρόσφυγες και να επιτρέψουν και να διευκολύνουν τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στη Λιβύη, συμπεριλαμβανομένης της εγκαθίδρυσης ενός εθνικού συστήματος ασύλου·
8. καλεί τα κράτη μέλη τα οποία απελαύνουν μετανάστες στη Λιβύη, σε συνεργασία με τον FRONTEX (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) να τερματίσουν αμέσως τις πρακτικές αυτές διότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να υποβληθεί στην ποινή του θανάτου, σε βασανιστήρια ή σε άλλη απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία·
9. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να ενεργήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 265 και του άρθρου 218, παράγραφος 10, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου προβλέπεται ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να ενημερώνεται άμεσα και πλήρως σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σχετικά με τις διαπραγματεύσεις με τη Λιβύη· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να ενημερωθεί πλήρως για τη διαπραγματευτική εντολή της Επιτροπής στο θέμα αυτό·
10. τονίζει ότι κάθε συνεργασία ή συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και της Λιβύης θα πρέπει να έχει ως όρο την κύρωση και εφαρμογή από τη Λιβύη της Σύμβασης της Γενεύης για τους πρόσφυγες και άλλων σημαντικών συμβάσεων και πρωτοκόλλων για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
11. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι πραγματοποιείται μια μεταρρύθμιση του ποινικού κώδικα από μια επιτροπή της οποίας προεδρεύει ο πρώην Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου Δρ. Abdulrahman Abu Tuta, και ελπίζει ότι η επιτροπή αυτή θα μπορέσει να υποβάλει σύντομα έκθεση· καλεί τις λιβυκές αρχές να αρχίσουν ελεύθερο και δημοκρατικό εθνικό διάλογο σχετικά με τη θανατική ποινή, με στόχο να προσχωρήσουν στην παγκόσμια μετατόπιση υπέρ της κατάργησής της·
12. χαιρετίζει την απελευθέρωση του Ελβετού πολίτη Max Goeldi·
13. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, τα κράτη μέλη, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και στις λιβυκές αρχές.